

ΜΗΝ
ΓΡΑΨΩΝΕΣΑΙ
ΣΤΟΝ ΠΑΛΙΟ
ΚΟΣΜΟ

crimethinc.com

 ΚΕΝΟ ΔΙΚΤΥΟ
ΘΕΩΡΙΑ, ΟΥΤΟΠΙΑ, ΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ, ΕΦΗΜΕΡΕΣ ΤΕΧΝΕΣ

ΝΑ
ΑΛΛΑΞΟΥΜΕ
ΤΑ ΠΙΑΝΤΑ

ένα αναρχικό κάλεσμα

Εάν μπορούσες να αλλάξεις τα πάντα, τι θα ήταν αυτό που θα άλλαζες; Θα πήγαινες διακοπές για όλο το υπόλοιπο της ζωής σου; Θα έφτιαχνες οικολογικά καύσιμα που θα σταμάταγαν την κλιματική αλλαγή; Θα προσπαθούσες να εφεύρεις τράπεζες και πολιτικούς με ηθική συνείδηση; Σίγουρα δεν υπάρχει τίποτα πιο ανεδαφικό και μη-ρεαλιστικό από το να επιλέξεις να αφήσεις τα πάντα ίδια και απaráλλαχτα και να περιμένεις να προκύψουν από αυτά διαφορετικά αποτελέσματα.

Η προσωπική μας οικονομική και συναισθηματική καθημερινή πάλη για επιβίωση αντικατοπτρίζεται στις παγκόσμιες καταστροφές, συγκρούσεις και αναταραχές. Θα μπορούσαμε να χαράμισουμε το υπόλοιπο της ζωής μας προσπαθώντας να σβήσουμε μία- μία αυτές τις πυρκαγιές που ξεσπούν παντού, όμως αυτές θα συνεχίσουν να ανάβουν πάντα από τα ίδια εύφλεκτα υλικά, τα ίδια αίτια. Καμία αποσπασματική λύση δεν θα λύσει το πρόβλημα.

Πρέπει να σκεφτούμε ξανά τα πάντα από την αρχή, σύμφωνα με μια διαφορετική λογική.

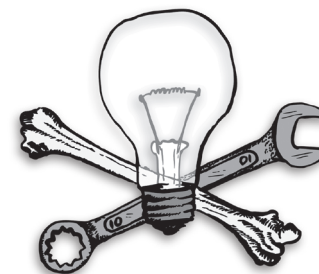
**ΓΙΑ ΝΑ
ΑΛΛΑΞΕΙΣ
ΤΑ ΠΑΝΤΑ,
ΞΕΚΙΝΑ ΑΠΟ
ΠΑΝΤΟΥ!**

Επειδή αυτές οι ιδέες στην βάση τους είναι πολύ συνηθισμένες μπορούν να φανούν χρήσιμες μόνο σε ανθρώπους που είναι ασυνήθιστοι και πραγματικά εκπληκτικοί. Κατά μεγάλη μας τύχη ταιριάζεις απόλυτα σε αυτή την περίπτωση.

Εάν διαβάζεις έως αυτό το σημείο ΕΣΥ ΕΙΣΑΙ
Η ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ!

**ΓΙΑ ΝΑ
ΑΛΛΑΞΕΙΣ
ΤΑ ΠΑΝΤΑ,
ΞΕΚΙΝΑ
ΑΠΟ
ΠΑΝΤΟΥ!**

Ξεκίνα από τον
ΑΥΤΟΚΑΘΟΡΙΣΜΟ

Crimethinc ex-Workers Collective
www.crimethinc.com
tochangeeverything.com

Μετάφραση και διάχυση κειμένου
στην Ελλάδα:
ΚΕΝΟ ΔΙΚΤΥΟ [Θεωρία, Ουτοπία,
Συναίσθηση, Εφήμερες Τέχνες]
<http://voidnetwork.blogspot.com>

ΑΝΑΡΧΙΑ είναι αυτό που συμβαίνει όταν και όπου η κατάσταση των πραγμάτων δεν επιβάλλεται με κάποια μορφή εξαναγκασμού. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ είναι η διαικασία συνεχούς επανεφεύρεσης του εαυτού μας και των σχέσεων μας. Κάθε φαινόμενο ή διαδικασία που εκδηλώνεται ελεύθερα – ένα τροπικό δάσος, ένας κύκλος από φίλους, το ίδιο σου το σώμα- είναι μια αναρχική αρμονία η οποία διατηρείται μέσω της συνεχούς αλλαγής.

Από την άλλη, ο έλεγχος από πάνω προς τα κάτω, μπορεί να διατηρηθεί μόνο μέσω εκβιασμών, εξαναγκασμών, απαγορεύσεων και αποκλεισμών: η επισφαλής αυστηρότητα της σχολικής αίθουσας, η βιομηχανική φάρμα όπου τα εντομοκτόνα και τα ζιζανιοκτόνα υπερασπίζονται στερημένες σειρές από γενετικά μεταλλαγμένα καλαμπόκια, η εύθραυστη ηγεμονία κάθε δομής υπερεξουσίας.

ΑΝΑΡΧΙΣΜΟΣ είναι η ριζοσπαστική ιδέα πως δεν υπάρχει κανένας ανώτερος και πιο ικανός από εσένα τον ίδιο για να πάρει τις αποφάσεις που πρέπει να πάρεις εσύ ο ίδιος για τον εαυτό σου και το περιβάλλον σου.

ΑΝΑΡΧΙΣΜΟΣ είναι η ιδέα πως όλοι είναι δικαιούχοι πλήρους αυτοκαθορισμού. Δεν υπάρχει κανένας νόμος, κυβέρνηση ή τρόπος λήψης αποφάσεων που να είναι σημαντικότερος από τις ανάγκες και τις επιθυμίες ενός ζωντανού ανθρώπινου όντος. Οι άνθρωποι πρέπει να είναι ελεύθεροι να σχηματίζουν σχέσεις και συνεργασίες αμοιβαίας και ισότιμης ικανοποίησης και να υποστηρίζουν για τους εαυτούς τους αυτό που τους ταιριάζει και τους αναλογεί.

Ο ΑΝΑΡΧΙΣΜΟΣ δεν είναι ένα δόγμα ή ένα δεδομένο προσχέδιο. Δεν είναι σύστημα που υποτίθεται πως θα λειτουργήσει μόνο και εφόσον εφαρμοστεί σωστά, σαν την δημοκρατία, ή ένας στόχος που θα πραγματοποιηθεί σε ένα μακρινό μέλλον, σαν τον κομμουνισμό. Ο ΑΝΑΡΧΙΣΜΟΣ είναι ένας τρόπος να δρας και να συσχετίζεσαι με τους άλλους, ο οποίος μπορεί να μπει σε εφαρμογή αυτήν εδώ την στιγμή.

Όσων αφορά κάθε σύστημα αξιών και κάθε μορφή κατευθύνσεων που μπορεί να πάρει μια δράση, ο αναρχισμός θέτει πάντα ως κεντρικό αυτό το ερώτημα: «Με ποιο τρόπο το κάθε σύστημα διανέμει την ισχύ και την δυνατότητα»;

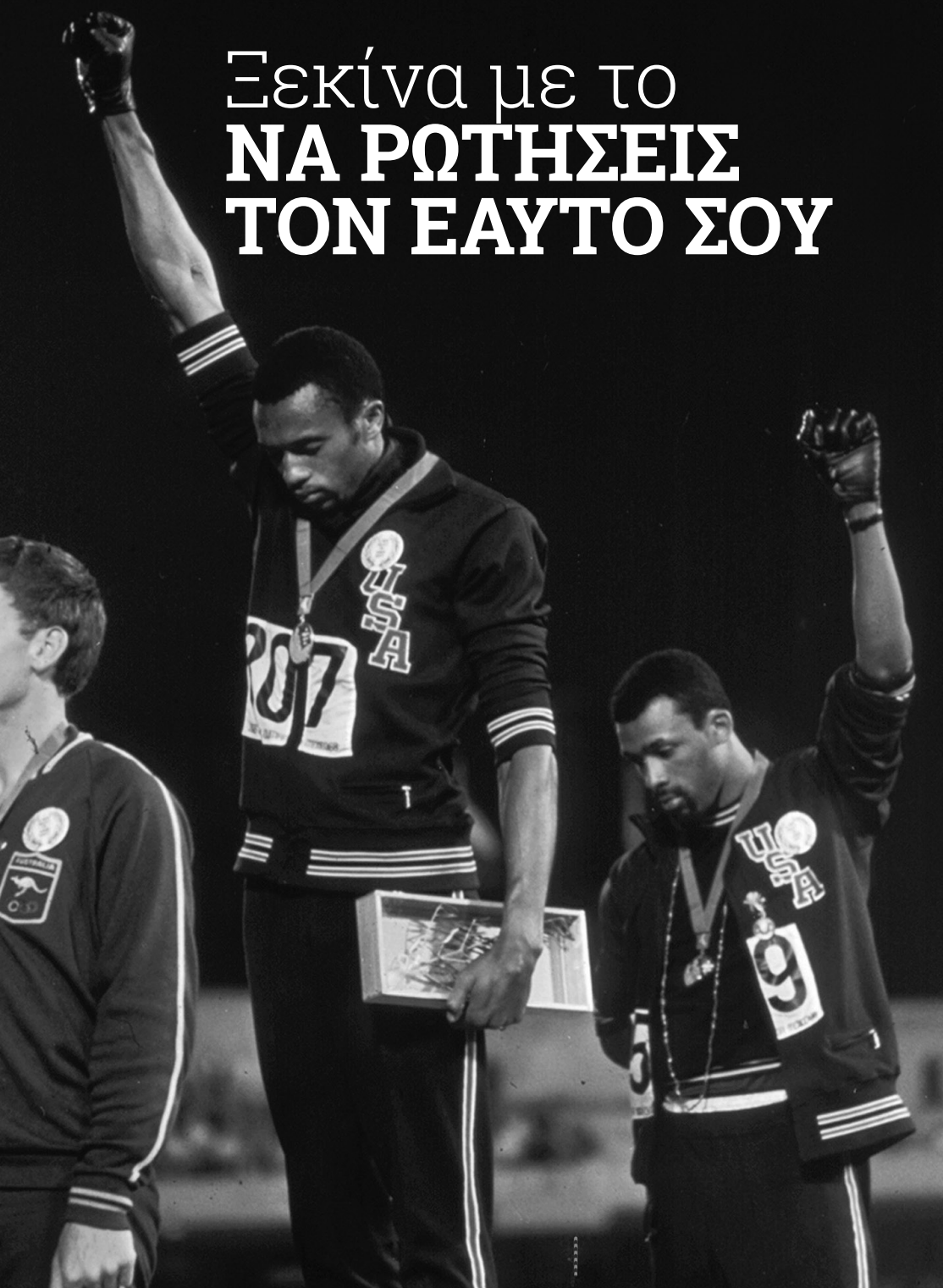
Οι ΑΝΑΡΧΙΚΟΙ αντιτίθενται σε όλες τις μορφές ιεραρχίας, σε κάθε νόμισμα που συγκεντρώνει την εξουσία και τον πλούτο στα χέρια ελαχίστων, κάθε μηχανισμό που μας απομακρύνει από την πηγαία έκφραση των ικανοτήτων μας και των ενδεχόμενων προοπτικών μας. Ενάντια σε όλα τα κλειστά, δογματικά, απολυταρχικά συστήματα απολαμβάνουμε το άγνωστο που απλώνεται μπροστά μας, το χάος που βρίσκεται μέσα μας και λόγω του οποίου είμαστε ικανοί **ΝΑ ΕΙΜΑΣΤΕ ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ**.

Το φάντασμα της ελευθερίας ακόμα κατατρέχει ένα κόσμο χαμένο μέσα στις εικόνες του. Μας υποσχέθηκαν πλήρη αυτοκαθορισμό και ελευθερία, όλοι οι θεσμοί σε αυτή την κοινωνία υποτίθεται ότι υπάρχουν για να προσφέρουν και να εγγυηθούν ακριβώς αυτό. Εάν είχες απόλυτο αυτοκαθορισμό, τί ακριβώς θα έκανες αυτή την στιγμή; Σκέψου τις τεράστιες δυνατότητες της ζωής σου: τις σχέσεις που θα μπορούσες να έχεις, όλες τις εμπειρίες που θα μπορούσες να αποκτήσεις, όλα όσα θα μπορούσαν να δώσουν νόημα στην ύπαρξη σου. Όταν γεννήθηκες, ο κόσμος έμοιαζε σαν ένας τόπος χωρίς κανένα όριο για όλα αυτά που θα μπορούσες να γίνεις. Η ύπαρξη σου εξέφραζε την πιο τέλεια δυνατότητα, τις πιο αγνές και απεριόριστες πιθανότητες. Συνήθως, δεν σταματάμε ποτέ να φανταζόμαστε τους εαυτούς μας με αυτό τον τρόπο. Όμως, μόνο στις πιο όμορφες στιγμές μας, όταν ερωτεύομαστε τρελά ή όταν καταφέρνουμε κάτι για πρώτη φορά ή όταν επισκεπτόμαστε έναν άγνωστο και πάρα πολύ μακρινό τόπο, αγγίζουμε μια ελάχιστη έκλαμψη από όλα αυτά που θα μπορούσε να είναι η ζωή μας. Τι είναι αυτό που θέτει τα όρια στο τί και πως θα κάνεις στην ζωή σου; Τί σε περιορίζει από το να πραγματώσεις τις ικανότητες σου; Πόση επιρροή πραγματικά έχεις στον κόσμο γύρω σου και πως ακριβώς σπαταλάς τον χρόνο σου κάθε μέρα;

Οι γραφειοκρατίες σε επιβραβεύουν σύμφωνα με τον βαθμό που υπακούς στις οδηγίες τους, η οικονομία σε ενδυναμώνει ανάλογα με το πόσο κέρδος παράγει για αυτήν, οι νεοσύλλεκτοι αστυνομικοί και στρατιώτες επιμένουν πως «ο καλύτερος τρόπος για να υπάρχουν» είναι να υποτάσσεσαι στις εξουσίες που αντιπροσωπεύουν με τα όπλα τους. Σου επιτρέπει κανένας από όλους αυτούς να πραγματώσεις τις ικανότητες σου με τους δικούς σου όρους, με τον τρόπο που πραγματικά θα το επιθυμούσες;

Το κοινό μυστικό είναι όμως, ότι πράγματι, ότι και ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ, όλοι μας έχουμε απόλυτο αυτοκαθορισμό. Όχι γιατί κάποιοι μας τον πρόσφεραν αλλά γιατί ακόμα και το πιο απολυταρχικό καθεστώς δεν μπορεί να μας τον αφαιρέσει. Για αυτό, ακριβώς μόλις αρχίσουμε να πράττουμε αυτό που πραγματικά θέλουμε, ερχόμαστε άμεσα σε σύγκρουση με όλους όσους υποτίθεται ότι προστατεύουν και εξασφαλίζουν τις ελευθερίες μας.

Ξεκίνα με το ΝΑ ΡΩΤΗΣΕΙΣ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΣΟΥ

Κάθε καθεστώς θεμελιώνεται σε ένα έγκλημα που διαπράχθηκε ενάντια στην προηγούμενη κυρίαρχη τάξη πραγμάτων- το ύστατο έγκλημα που την εξαφάνισε. Μετέπειτα, η επόμενη κυρίαρχη τάξη πραγμάτων αρχίζει να γίνεται αντιληπτή ως νόμιμη καθώς οι άνθρωποι αρχίζουν να την θεωρούν δεδομένη.

Το θεμελιακό έγκλημα της δημιουργίας των Η.Π.Α. ήταν η εξέγερση ενάντια στην εξουσία του βασιλιά της Αγγλίας. Το θεμελιακό έγκλημα της μελλοντικής κοινωνίας (εάν καταφέρει η ανθρωπότητα να επιβιώσει από αυτήν την κοινωνία στην οποία ζούμε τώρα) θα είναι η εξαφάνιση των νόμων και των θεσμών της εποχής μας.

Η κατηγορία του εγκλήματος συγκρατεί όλα όσα υπερβαίνουν τα όρια αυτής της κοινωνίας - συμπεριλαμβανομένων των καλύτερων και το χειρότερων από αυτά. Κάθε σύστημα κινδυνεύει από όλα αυτά που δεν μπορεί να ενσωματώσει και όλα όσα δεν μπορεί να θέσει υπό τον έλεγχο του. Κάθε υπάρχουσα τάξη πραγμάτων συμπεριλαμβάνει τους σπόρους της ίδιας της καταστροφής της.

Τίποτα δεν διαρκεί για πάντα και αυτό ισχύει και για τις αυτοκρατορίες και τους πολιτισμούς.

Τι όμως θα μπορούσε να αντικαταστήσει την υπάρχουσα κυρίαρχη τάξη; Θα μπορούσαμε να φανταστούμε μια τάξη πραγμάτων που να μην προτάσσει τον διαχωρισμό της ζωής σε νόμιμη και λαθραία, σε νομιμότητα και εγκληματικότητα, σε κυρίαρχους και υποτελείς;

Τι θα μπορούσε να αποτελέσει το ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ έγκλημα;

Εάν κοιτάξουμε προσεχτικά και μελετήσουμε αυτό που οι μηχανισμοί και οι θεσμοί της κυριαρχίας έχουν κοινό μεταξύ τους, γίνεται ξεκάθαρο μετά, ότι και όλοι οι ξεχωριστοί αγώνες επίσης, είναι μέρη από κάτι μεγαλύτερο, κάτι που θα μπορούσε να μας ενώνει. Όταν πλησιάζουμε ο ένας τον άλλον στην βάση αυτής της σύνδεσης, τα πάντα αλλάζουν: όχι μόνο οι αγώνες και οι προσπάθειες μας αλλά και ο τρόπος που αντιλαμβανόμαστε την δράση μας, η ικανότητα μας να αισθανθούμε χαρά και να είμαστε ευτυχισμένοι, η αντίληψη ότι η ζωή μας έχει νόημα τελικά. Το μόνο που χρειάζεται για να αρχίσουμε να συναντάμε ο ένας τον άλλον είναι να δράσουμε σύμφωνα με μια διαφορετική λογική, να δώσουμε ένα άλλο νόημα στις σχέσεις, τις πράξεις και τις επιλογές μας.

ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΕΓΚΛΗΜΑ

Σε αυτό τον κόσμο, οι διευθυντές και οι εφοριακοί, αρέσκονται να ρητορεύουν για την ατομική υπευθυνότητα. Αν όμως τελικά παίρναμε τις υποθέσεις στα χέρια μας και αναλαμβάναμε την πλήρη ευθύνη των πράξεων μας θα συνεχίζαμε να υπακούμε στις οδηγίες τους;

Πολύ περισσότερο κακό έγινε σε αυτό τον κόσμο κατά την διάρκεια όλης της ιστορίας από την υπακοή παρά τελικά από την μοχθηρία και την κακία. Τα οπλοστάσια όλων των στρατών της Γης αποτελούν την φυσική πραγμάτωση της προθυμίας μας να υποκύπτουμε και να υπακούμε στους άλλους. Εάν θέλεις να είσαι σίγουρος πως δεν θα συνεισφέρεις ποτέ σε πόλεμο, γενοκτονία ή συνθήκες καταπίεσης, το πρώτο πράγμα που πρέπει να κάνεις είναι να σταματήσεις να υπακούς σε διαταγές.

Αυτό ισχύει επίσης και για τις ηθικές σου αξίες. Αμέτρητοι κυβερνήτες και βιβλία κανόνων και κανονισμών απαιτούν την αδιαπραγμάτευτη υποταγή σου. Ακόμα όμως και αν επιθυμείς να παραχωρήσεις την ευθύνη των αποφάσεων σου σε κάποιο θεό ή κάποιο δόγμα, με ποιο τρόπο ακριβώς θα αποφασίσεις ποιος θεός και ποιο δόγμα πρέπει να είναι αυτό; Είτε σου αρέσει είτε όχι, ΕΣΥ ΕΙΣΑΙ αυτός που πρέπει να πάρει την απόφαση κάθε φορά. Πιο συχνά οι άνθρωποι επιλέγουν ανάμεσα σε αυτά που βρίσκονται πιο κοντά τους, σε ότι μοιάζει πιο οικείο και συνηθισμένο ή πιο εύκολο και βολικό. Δεν υπάρχει καμιά διέξοδος διαφυγής από την ευθύνη που έχουμε για τα πιστεύω μας και τις επιλογές μας. Το να είμαστε υπεύθυνοι για τις πράξεις μας και υπόλογοι μόνο προς τους εαυτούς μας και όχι προς όσους μας διατάζουν και τις διαταγές τους, ίσως δεν μας απαλλάξει από τον να ερχόμαστε σε σύγκρουση μεταξύ μας αλλά τουλάχιστον, όταν θα γίνεται αυτό, θα γίνεται με τους δικούς μας όρους, όχι συσσωρεύοντας άσκοπες και άχρηστες τραγωδίες υπηρετώντας τα συμφέροντα κάποιων άλλων.

Ξεκίνα αναζητώντας **ΤΗΝ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ, ΟΧΙ ΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑ**

ιδιοκτησία δεν σημαίνει να χάσεις τα πράγματα που σου ανήκουν. Σημαίνει ότι δεν θα υπάρχει κανένα κράτος και καμιά χρηματοπιστωτική κρίση που να μπορεί να σου στερήσει όλα όσα χρειάζεσαι και αυτά στα οποία βασίζεσαι για να ζήσεις. Αντί να είμαστε υπόλογοι στην γραφειοκρατία, καλύτερα να πάρουμε σαν σημείο εκκίνησης τις ίδιες τις ανθρώπινες ανάγκες. Αντί να εκμεταλλευόμαστε ο ένας τον άλλον να εκμεταλλευτούμε όλα τα πλεονεκτήματα της αμοιβαιότητας και της αλληλεξάρτησης.

Ο χειρότερος φόβος ενός παλιανθρώπου είναι μια κοινωνία χωρίς ιδιοκτησία- γιατί τότε θα πάρει μόνο αυτό που πραγματικά του αξίζει. Σε έναν κόσμο χωρίς χρήματα, οι άνθρωποι κερδίζουν την εκτίμηση των άλλων με την συνεισφορά στην ευτυχία τους, όχι με τους εκβιασμούς και τις δωροδοκίες που σκάρωσαν ώστε οι άλλοι να δουλεύουνε για αυτούς. Σε μια κοινωνία χωρίς κέρδος, κάθε προσπάθεια έχει άμεσα τη δικιά της ανταμοιβή και άρα δεν υπάρχει κίνητρο για καταστροφικές και χωρίς νόημα εργασίες.

Τα πράγματα που πραγματικά έχουν σημασία σε αυτή την ζωή – το πάθος, η συντροφικότητα, η γενναιοδωρία- είναι διαθέσιμα σε αφθονία. Απαιτούνται λεγεώνες της αστυνομίας και επιθεωρητές ιδιοκτησίας για να επιβληθεί η έλλειψη τους που μας παγιδεύει σε αυτή την εξαντλητική βιοπάλη.

Οι εργάτες που πραγματώνουν ένα έργο έχουν την ικανότητα και την δύναμη να το κάνουν, έχουν την ισχύ, τα αφεντικά που τους λένε τι να κάνουν έχουν την εξουσία. Οι ενοικιαστές που φροντίζουν και συντηρούν ένα κτήριο έχουν την ισχύ να το κάνουν, ο ιδιοκτήτης που το όνομα του βρίσκεται στους τίτλους ιδιοκτησίας έχει την εξουσία. Ένα ποτάμι έχει δύναμη, ενέργεια..., η άδεια για να χτιστεί ένα φράγμα παρέχει εξουσία.

Δεν υπάρχει τίποτα απαραίτητα καταπιεστικό στην ισχύ, την δύναμη, την ικανότητα, την ενέργεια. Πολλά είδη δύναμης μπορούν να είναι απελευθερωτικά: η δύναμη να νοιάζεσαι για αυτούς που αγαπάς, να υπερασπίζεσαι τον εαυτό σου και να λύνεις τις διαφορές, η ικανότητα να θεραπεύεις τους άλλους ή να οδηγείς ένα πλοίο ή να λικνίζεσαι στο ρυθμό χορεύοντας. Υπάρχουν επίσης τρόποι για να αυξάνεις τις ικανότητες σου καθώς συγχρόνως αυξάνεται και η ελευθερία των άλλων. Κάθε άτομο που δρα ώστε να εκδηλώσει το σύνολο των ικανοτήτων του προσφέρει ένα δώρο προς όλους γύρω του.

Αντιθέτως, η εξουσία επάνω στους άλλους, σφετερίζεται την δύναμη και τις ικανότητες των άλλων. Και αυτό που αρπάζεις από τους άλλους, κάποιος άλλος θα το αρπάξουν από εσένα. Η εξουσία πάντα αντλείται από επάνω: Ο στρατιώτης υπακούει τον στρατηγό, ο οποίος υπακούει στον πρόεδρο που αντλεί τις εξουσίες του από το Σύνταγμα- Ο παπάς υπακούει στον αρχιμανδρίτη, ο οποίος υπακούει στον αρχιεπίσκοπο, ο οποίος αντλεί την εξουσία του από τις γραφές, οι οποίες αντλούν την εξουσία τους από τον Θεό- ο εργαζόμενος υπακούει στον ιδιοκτήτη, ο οποίος εξυπηρετεί τον πελάτη του, ο οποίος υπακούει στην πολυεθνική εταιρία της οποίας η εξουσία αντλείται από το Δολάριο- ο αστυνομικός εκτελεί μια σύλληψη που έχει υπογραφεί από τον εισαγγελέα που αντλεί εξουσία από τον Νόμο -

«Ανδρισμός», «Λευκή Φυλή», «Ιδιοκτησία», «Χρήμα» «Νόμος», «Θεός», «Σύνταγμα». Στην κορυφή όλων των πυραμίδων δεν βρίσκουμε δεσποτικές φυσιογνωμίες, βρίσκουμε κοινωνικές συμβάσεις: φαντάσματα που κρατούν υπνωτισμένη την ανθρωπότητα.

Σε αυτή την κοινωνία, η εξουσία και η ισχύς, δηλαδή η ικανότητα για δράση, είναι σε τέτοιο βαθμό αλληλένδετες που είναι σχεδόν αδύνατο να τις διαχωρίσουμε: μπορούμε να αποκτήσουμε ισχύ και ικανότητες μόνο προσφέροντας υποταγή και υπακοή. Και όμως, χωρίς ελευθερία, η ισχύς μας και οι ικανότητες μας είναι παντελώς άχρηστες!

Ξεκίνα από τις ΣΧΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΒΑΣΙΖΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ

Το θεμέλιο του καπιταλισμού είναι οι τίτλοι ιδιοκτησίας- άλλη μια κοινωνική κατασκευή που κληρονομήσαμε από τους βασιλιάδες και τους αριστοκράτες. Η ιδιοκτησία γλιστρά από χέρι σε χέρι πιο γρήγορα παρά ποτέ στην εποχή μας, και όμως το νοητικό κατασκευάσμα παραμένει το ίδιο:

η ιδέα της ατομικής ιδιοκτησίας νομιμοποιεί την χρήση βίας για να επιβάλλονται τεχνητές ανισοροπίες στην πρόσβαση που έχουμε όλοι μας σε γη και απαραίτητα εφόδια για την κάλυψη των βασικών αναγκών μας.

Μερικοί άνθρωποι κάνουν το λάθος να φαντάζονται ότι θα μπορούσε να υπάρχει ιδιοκτησία χωρίς την ύπαρξη του κράτους. Όμως οι τίτλοι ιδιοκτησίας δεν έχουν κανένα νόημα ύπαρξης εάν δεν υπάρχει μια κεντρική εξουσία να τους επιβάλλει- και όσο υπάρχει μια κεντρική εξουσία, τίποτα δεν είναι πραγματικά δικό σου ούτως ή άλλως. Τα λεφτά που σε πληρώνουν εκδίδονται από το κράτος και υπόκεινται σε φόρους και πληθωριστικές αυξομειώσεις. Η άδεια κατοχής του αυτοκινήτου σου εκδίδεται από την τροχαία. Το σπίτι σου δεν ανήκει σε εσένα αλλά στην τράπεζα που σου έδωσε το δάνειο να το αγοράσεις,... ακόμα και αν είσαι ο αδιαμφισβήτητος ιδιοκτήτης, η υπέρτατη εξουσία κάθε φορά υπερβαίνει όλους τους τίτλους και τα συμβόλαια που έχεις στα χέρια σου.

Τι θα έπρεπε να κάνουμε για να προστατέψουμε όλα όσα είναι σημαντικά και απαραίτητα σε αυτή την ζωή; Οι κυβερνήσεις επιβιώνουν χρησιμοποιώντας όλα όσα παίρνουν από εσένα, ως εκ τούτου θα παίρνουν πάντα περισσότερα από όσα σου δίνουν. Οι αγορές σε ανταμείβουν μόνο όταν πατάς επί των πτωμάτων των συνανθρώπων σου και ανταμείβουν αντίστοιχα τους συνανθρώπους σου όταν πατάνε στο δικό σου πτώμα.

Η μόνη αληθινή ασφάλεια που μπορούμε να έχουμε προέρχεται από τους κοινωνικούς μας δεσμούς. Εάν θέλουμε να είμαστε πραγματικά ασφαλείς χρειαζόμαστε δίκτυα αλληλοβοήθειας ικανά να υπερασπιστούν τους εαυτούς τους.

Χωρίς χρήματα ή τίτλους ιδιοκτησίας, οι σχέσεις μας με τα πράγματα θα καθορίζονται από τις σχέσεις μας με τους άλλους. Σήμερα, συμβαίνει το ακριβώς αντίθετο: οι σχέσεις μας με τους άλλους καθορίζονται από τις σχέσεις μας με τα πράγματα. Το να απαλλαγείς από την

Το πρόβλημα είναι **Η ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ**

Εν αντιθέσει με την εξουσία, η εμπιστοσύνη δίνει την ευθύνη και την ισχύ στα χέρια αυτών που την παρέχουν και όχι αυτών που την αρπάζουν. Ένα άτομο που έχει κερδίσει την εμπιστοσύνη δεν χρειάζεται την εξουσία. Εάν κάποιος δεν αξίζει την εμπιστοσύνη, σίγουρα δεν θα πρέπει να αποκτήσει εξουσία. Και όμως, ποιους άλλους εμπιστευόμαστε λιγότερο από τους πολιτικούς που μας κυβερνούν και τις εταιρίες που διευθύνουν την ζωή μας;

Ελεύθεροι από τις ανισοροπίες που επιβάλλει η εξουσία, οι άνθρωποι έχουν το πηγαίο, ενστικτώδες κίνητρο να διακανονίζουν τις διαφορές τους με αμοιβαία ικανοποιητικό τρόπο- κερδίζοντας ο ένας την εμπιστοσύνη του άλλου. Η ιεραρχία διαλύει αυτό το κίνητρο, δίνοντας την δυνατότητα σε όσους κατέχουν εξουσία να επιβάλλουν την κυριαρχία τους επάνω σε όλους όσους έχουν διαφορές μεταξύ τους.

Η φιλία, στα καλύτερα της, είναι ένας δεσμός ανάμεσα σε ίσους που υποστηρίζουν και προκαλούν ο ένας τον άλλον ενώ σέβονται αμοιβαία την αυτονομία τους. Αυτή θα μπορούσε να είναι μια καλή σταθερά με την οποία να αποτιμήσουμε ΟΛΕΣ τις σχέσεις μας. Χωρίς τους περιορισμούς που μας επιβάλλονται σήμερα- την ταυτότητα του νόμιμου πολίτη ή του παράνομου και του λαθραίου, την ιδιοκτησία ή το χρέος, τις επιχειρηματικές, αστυνομικές και στρατιωτικές αλληλουχίες από εντολές- θα μπορούσαμε να ξανακατασκευάσουμε τις σχέσεις μας στην βάση της ανοιχτής, ελεύθερης συνεργασίας και της αμοιβαίας βοήθειας του ενός προς τον άλλον.

Ξεκίνα ΣΥΜΦΙΛΙΩΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΑΤΟΜΟ ΜΕ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ

Τα χρήματα είναι ο καλύτερος τρόπος για να εκπληρωθεί η ανισότητα. Είναι αφηρημένος μηχανισμός: μοιάζουν ικανά να απεικονίσουν το οτιδήποτε. Έχουν καθολικό χαρακτήρα: άνθρωποι που δεν έχουν τίποτα κοινό μεταξύ τους τα αποδέχονται σαν ένα δεδομένο γεγονός της ζωής τους. Είναι απρόσωπα: εν αντιθέσει με τα κληρονομικά προνόμια, τα χρήματα μπορούν να μεταφερθούν από το ένα άτομο στο άλλο αυτομάτως. Είναι ρευστά: όσο ευκολότερο είναι να αλλάζεις θέση σε μια ιεραρχία, τόσο σταθερότερη γίνεται με αυτό τον τρόπο αυτή η ιεραρχία. Πολλοί που θα ήταν έτοιμοι να ξεσηκωθούν ενάντια σε έναν δικτάτορα είναι πρόθυμοι απ' την άλλη να αποδεχθούν την δικτατορική εξουσία της αγοράς στην ζωή τους.

Όταν όλη η αξία συγκεντρώνεται σε ένα μόνο μέσο, ακόμα και οι πιο αξιόλογες στιγμές της ζωής μας χάνουν την σημασία τους και το νόημα τους καθώς μετατρέπονται σε υπολογιστικές μονάδες μιας αφηρημένης μέτρησης ικανοτήτων. Κάθε τι που δεν μπορεί να χωρέσει σε οικονομικές ποσοτικοποιήσεις τοποθετείται στην ζώνη των αδιάφορων και αποτυχημένων πραγμάτων.

Η ζωή μετατρέπεται σε ένα αγωνιώδες σκαρφάλωμα προς την οικονομική αποκατάσταση:

ο καθένας εναντίον όλων, όλοι και όλα πωλούνται και αγοράζονται.

«Να έχεις κέρδος», «Να βγεις κερδισμένος»: αυτό σημαίνει να αποκτάς μεγαλύτερο έλεγχο επάνω στα εφόδια μιας κοινωνίας που είναι απαραίτητα και για όλους τους άλλους. Δεν μπορούμε όλοι μας να αποκτήσουμε κέρδος την ίδια στιγμή. Μιλώντας αναλογικά, για να αποκτήσει ένα άτομο κέρδος όλοι οι άλλοι πρέπει να χάσουν επιρροή και πρόσβαση. Όταν οι επενδυτές βγαίνουν κερδισμένοι από την εργασία των εργατών τους, αυτό σημαίνει ότι όσο περισσότερο δουλεύουν

οι εργάτες τόσο μεγαλύτερο γίνεται το χάσμα της ανισότητας ανάμεσα σε αυτούς και τα αφεντικά τους. Ένα σύστημα που βασίζεται στο κέρδος παράγει φτώχεια για κάποιους την ίδια στιγμή που συγκεντρώνει πλούτο στα χέρια κάποιων άλλων.

Η πίεση της ανταγωνιστικής οικονομίας παράγει καινοτομίες γρηγορότερα από ποτέ αλλά μαζί με αυτές παράγονται διαρκώς αυξανόμενες αλλοιώσεις: εκεί που παλιότερα γεροδεμένοι ιππείς κυριαρχούσαν πάνω σε πεζούς αγρότες, τώρα υπερσύγχρονα αεροπλάνα τύπου stealth βομβαρδίζουν εξαθλιωμένους πληθυσμούς αστέγων. Και επειδή ο καθένας μας είναι βασικά υποχρεωμένος να παράγει κέρδος και όχι να εξασφαλίζει αυτά που του είναι απαραίτητα, το αποτέλεσμα όλης αυτής της εργασίας είναι πραγματικά καταστροφικό.

Η κλιματική αλλαγή είναι απλά η πιο πρόσφατη από μια σειρά καταστροφές που αν και προξενούνται από τους νόμους του κέρδους δεν μπορούν να τις σταματήσουν ούτε οι ισχυρότεροι καπιταλιστές. Πράγματι, ο καπιταλισμός δεν ανταμείβει τους επιχειρηματίες που αποσοβήσαν ή θεράπευσαν τις κρίσεις που αυτός δημιούργησε, αλλά αυτούς που βγάλανε κέρδος από αυτές.

Το πρόβλημα είναι **ΤΟ ΚΕΡΔΟΣ**

«Τα δικαιώματά σου τελειώνουν εκεί όπου αρχίζουν τα δικαιώματά των άλλων». Σύμφωνα με αυτή την λογική, όσοι περισσότεροι είμαστε, τόσο πιο λίγες ελευθερίες θα έχουμε.

Όμως η ελευθερία δεν είναι μια μικρή φυσαλίδα από ατομικά δικαιώματα. Δεν μπορούμε να διαχωριστούμε ο ένας από τον άλλον τόσο εύκολα. Το χασμουρητό και το γέλιο είναι μεταδοτικά, όπως επίσης ο ενθουσιασμός και η απελπισία. Είμαι συντεθειμένος από τα κοινωνικά στερεότυπα που κυλάνε ανεξέλεγκτα στην γλώσσα μου, τα τραγούδια που γυροφέρνουν στο μυαλό μου, οι διαθέσεις των φίλων μου καθορίζουν την διάθεση μου. Όταν οδηγώ το αυτοκίνητό μου εκπέμπω καυσαέρια στην ατμόσφαιρα που αναπνέεις, τα φαρμακευτικά σκευάσματα που χρησιμοποιείς περνάνε στο νερό που πίνουμε όλοι μας.

Το σύστημα που όλοι οι άλλοι αποδέχονται, είναι αυτό στο οποίο εσύ είσαι υποχρεωμένος να ζήσεις. Όταν όμως οι άλλοι άνθρωποι το αμφισβητούν, τότε και εσύ έχεις μια ευκαιρία να επαναδιαπραγματευθείς την πραγματικότητα σου. Η ελευθερία σου ξεκινά εκεί που ξεκινά και η δικιά μου ελευθερία και τελειώνει εκεί ακριβώς που τελειώνει και η δικιά μου. Δεν είμαστε συμπαγείς, διακριτές ατομικότητες. Τα σώματά μας αποτελούνται από χιλιάδες διαφορετικά είδη που ζουν μαζί σε συνθήκες συμβίωσης: όντας κάτι πολύ περισσότερο από κλειστά φρούρια, τα σώματά μας είναι συνεχείς, ακατάπαυστες ανοιχτές διαδικασίες τις οποίες διαπερνούν διαρκώς θρεπτικές ουσίες, βιταμίνες και μικρόβια. Ζούμε σε συμβίωση με χιλιάδες άλλα είδη, τα χωράφια των καλαμποκιών αναπνέουν αυτό που εμείς εκπνέουμε. Μια αγέλη από άγριους λύκους και το μурμουρίσμα των βατράχων το απόβραδο συνιστά μια οντότητα, το ίδιο ενιαία, όσο κάθε ένα από τα σώματά μας. Δεν ζούμε σε ένα κενό αέρος απλά αυτό-προωθούμενοι από την λογική μας. Τα κύματα του κόσμου περνάνε από μέσα μας και μας διαπερνούν...

Η γλώσσα, μας εξυπηρετεί για να επικοινωνούμε, κυρίως, επειδή την έχουμε κοινή. Το ίδιο συμβαίνει με τις ιδέες και τις επιθυμίες μας: μπορούμε να τις επικοινωνήσουμε γιατί είναι σπουδαιότερες από εμάς τους ίδιους.

Ο καθένας μας είναι φτιαγμένος από ένα χάος αντικρουόμενων δυνάμεων, η καθεμιά από τις οποίες επεκτείνεται πολύ πέρα από εμάς στον χρόνο και το χώρο. Επιλέγοντας πια από αυτές τις δυνάμεις θα καλλιεργήσουμε, καθορίζουμε και τι ακριβώς θα ενθαρρύνουμε και τι θα προξενήσουμε στους ανθρώπους με τους οποίους συναναστρεφόμαστε.

Η ελευθερία δεν είναι μια ιδιοκτησία, κάτι που κατέχουμε, είναι μια

συσχέτιση. Το θέμα δεν είναι να προστατευτούμε από τον εξωτερικό προς εμάς κόσμο αλλά να συσχετιστούμε με αυτόν με έναν τρόπο που θα μεγιστοποιεί την εκδήλωση και έκφραση των ήδη άπειρων πιθανοτήτων μας.

Αυτό δεν σημαίνει πως θα πρέπει να αναζητούμε συμφωνίες για χάρη μόνο της συμφωνίας. Άλλωστε και οι συμφωνίες αλλά και οι συγκρούσεις μπορούν να μας ενδυναμώσουν και να μας διευρύνουν, εφόσον και εάν, δεν υπάρχει κάποια κεντρική υπερεξουσία που να έχει την δυνατότητα να εξαναγκάσει συμφωνίες ή να μετατρέψει τις διαφωνίες σε ανταγωνισμούς με το κλασικό αποτέλεσμα «ο νικητής τα παίρνει όλα». Από το να σπάσουμε τον κόσμο σε μικρά κομμάτια ατομικών ελευθεριών καλύτερα να προσπαθήσουμε να ωφεληθούμε όλοι μας από το έπακρο των αμοιβαίων ελεύθερων συσχετίσεων.

κρατίας, δεν θα μπορούσε να εγγυηθεί, να διαφυλάξει και να σταθεροποιήσει μια τόσο εύθραυστη συνθήκη όπως η γιγάντωση της ανισότητας.

Όταν η εξουσία συγκεντρώνεται στα χέρια λίγων τότε οι άνθρωποι είναι αναγκασμένοι να εφαρμόσουν κυριαρχία επάνω σε άλλους για να έχουν την δυνατότητα απόκτησης έστω και της ελάχιστης ουσιαστικής επιρροής επάνω στην μοίρα τους. Έτσι συχνά, αγώνες για την αυτονομία παίρνουν την λανθασμένη κατεύθυνση του ανταγωνισμού για την πολιτική ισχύ.

Έκδηλα παραδείγματα υπήρξαν οι αγώνες των εθνών ενάντια στα αποικιοκρατικά καθεστώτα οι οποίοι εκτράπηκαν σε εμφύλιες συγκρούσεις ανάμεσα σε ανθρώπους που έως τότε συνυπήρχαν ειρηνικά μεταξύ τους. Όλοι αυτοί που κρατούν την εξουσία στα χέρια τους μπορούν να την διατηρήσουν μόνο διεξάγοντας συνεχείς και επαναλαμβανόμενους πολέμους ενάντια στους ίδιους τους πληθυσμούς τους όσο και ενάντια σε ξένους ανθρώπους. Με αυτό τον τρόπο, για παράδειγμα, το 2011 η Εθνοφρουρά των Η.Π.Α. απομακρύνθηκε από το Ιράκ για να παραταχθεί ενάντια στο κίνημα Occupy του Oakland στην Καλιφόρνια.

Όπου και αν υπάρχουν ιεραρχίες αυτό ευνοεί όσους βρίσκονται στην κορυφή για να συγκεντρώνουν ισχύ και εξουσία. Το να δημιουργούμε περισσότερους ελεγκτικούς μηχανισμούς και εξισορροπητικές αλλαγές σε ένα τέτοιο σύστημα απλά σημαίνει πως βασιζόμαστε για προστασία σε κάτι από το οποίο πρέπει να βρούμε τρόπο να προστατευτούμε. Ο μόνος τρόπος να ασκήσουμε έλεγχο στις αρχές χωρίς να απορροφηθούμε στο παιχνίδι τους είναι να αναπτύξουμε μη-εξουσιαστικά, εξισωτικά, οριζόντια δίκτυα που να μπορούν να δράσουν αυτόνομα.

Με τον έναν ή με τον άλλον τρόπο, όταν θα είμαστε αρκετά ισχυροί για να υποχρεώσουμε τους εξουσιαστές να μας πάρουν στα σοβαρά θα είμαστε και αρκετά ισχυροί ώστε να λύσουμε τα προβλήματα μας χωρίς αυτούς. Δεν υπάρχει άλλος δρόμος προς την ελευθερία παρά μόνο μέσω της ελευθερίας. Πολύ περισσότερο από μια στενή διέξοδο για δημιουργική δράση, χρειαζόμαστε διευρυμένα πεδία έκφρασης της ισχύος μας και των ικανοτήτων μας. Πολύ περισσότερο από μια μονοδιάστατη αποτίμηση της νομιμότητας χρειαζόμαστε χώρους για πολύμορφες αφηγήσεις. Στην θέση των καταναγκασμών που περιλαμβάνονται μέσα στους μηχανισμούς λειτουργίας κάθε μορφής διακυβέρνησης χρειαζόμαστε δομές που να μπορούν να παίρνουν αποφάσεις με τρόπους που να προωθούν την αυτονομία μας και πρακτικές αυτοάμυνας που να κρατάνε τους εν δυνάμει κάθε φορά κυβερνήτες στην άκρη.

Ξεκίνα από την ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΘΥΜΙΑΣ

Η κυβέρνηση πάντα μας υπόσχεται δικαιώματα αλλά το μόνο που κάνει είναι να μας στερεί ελευθερίες.

Η ίδια η έννοια των «δικαιωμάτων» προαπαιτεί μια κεντρική εξουσία που να τα παραχωρεί και να τα περιφρουρεί. Όμως κάθε τι που το κράτος είναι αρκετά ισχυρό ώστε να το εγγυηθεί είναι αρκετά ισχυρό και για να το απαγορεύσει. Το να εξουσιοδοτήσουμε την κυβέρνηση να λύσει ένα πρόβλημα ανοίγει διάπλατα τις πόρτες σε αυτήν για να δημιουργήσει συγχρόνως ένα σωρό άλλα προβλήματα. Και οι κυβερνήσεις φυσικά δεν παράγουν εξουσία και ισχύ από το πουθενά- την δικιά μας ισχύ χειρίζονται και χρησιμοποιούν και φυσικά εμείς μπορούμε να ενεργοποιήσουμε και να χειριστούμε αυτή την δύναμη πολύ πιο αποτελεσματικά χωρίς να χρειαζόμαστε διεφθαρμένους πολιτικούς για εκπροσώπους και πολύπλοκα εκλογικά συστήματα. Ακόμα και η πιο φιλελεύθερη δημοκρατία βασίζεται στις ίδιες αρχές με τη πιο δεσποτική απολυταρχία: την συγκέντρωση της υπάρχουσας ισχύος και την νομιμοποίηση της σε μια δομή που σκοπό έχει να μονοπωλήσει την χρήση βίας και καταναγκασμού. Το αν οι γραφειοκράτες που λειτουργούν μια τέτοια δομή είναι υπόλογοι σε ένα βασιλιά, έναν πρωθυπουργό, έναν βουλευτή ή έναν δήμαρχο είναι μια άλλη συζήτηση. Οι νόμοι, η γραφειοκρατία και η αστυνομία είναι παλαιότερες από την δημοκρατία και λειτουργούν εξίσου και για χάρη της δημοκρατίας αλλά και για χάρη της δικτατορίας. Η μόνη διαφορά είναι ότι επειδή έχουμε την δυνατότητα να ψηφίζουμε ποιος διοικεί αυτούς τους θεσμούς υποτίθεται ότι πρέπει να τους θεωρούμε και δικούς μας – ακόμα και όταν αυτοί χρησιμοποιούνται εναντίον μας.

Οι δικτατορίες είναι εκ φύσεως ασταθείς: μπορείς να σφάξεις, να φυλακίσεις και να κάνεις πλύση εγκεφάλου σε ολόκληρες γενιές και όμως τα παιδιά τους θα βρουν τρόπους να ξεκινήσουν τον αγώνα προς της ελευθερία ξανά από την αρχή. Όμως εάν υποσχεθείς στον καθένα την δυνατότητα να επιβάλλει την θέληση της πλειοψηφίας επάνω στους φίλους, τους συναδέλφους και τους συντρόφους του τότε μπορείς να τους μαζέψεις όλους μαζί να ακολουθούν πρόθυμα ένα σύστημα που τους φέρνει σε σύγκρουση μεταξύ τους.

Όση περισσότερη επιρροή νομίζουν πως έχουν οι άνθρωποι επάνω στους καταναγκαστικούς θεσμούς του κράτους, τόσο μεγαλύτερη αποδοχή αυτοί κερδίζουν. Ίσως αυτή είναι μια πολύ καλή εξήγηση για το γεγονός ότι η παγκόσμια εξάπλωση της δημοκρατίας συνοδεύεται από τεράστιες ανισότητες στην διανομή πόρων, ευκαιριών, δυνατοτήτων και ισχύος μιας και κανένα άλλο σύστημα διακυβέρνησης, εκτός της δημο-

Το πρόβλημα είναι **Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ**

Μεγαλώνοντας σε αυτή την κοινωνία, ούτε καν οι επιθυμίες μας δεν είναι δικιές μας.

Αυτές καλλιεργήθηκαν μέσα μας από την διαφήμιση και άλλες μορφές προπαγάνδας για να μας κρατούν δεσμευμένους να τρέχουμε στα γρανάζια βαρετών εργασιών και ηλίθιων αναγκών ώστε να ικανοποιούμε τις επιταγές της αγοράς.

Λόγω της πλύσης εγκεφάλου, οι άνθρωποι είναι αρκετά ικανοποιημένοι με τους εαυτούς τους όταν κάνουν πράγματα που σε βάθος χρόνου θα τους αποφέρουν δυστυχία. Είμαστε φυλακισμένοι στα βάσανα μας και οι απολαύσεις μας είναι το λουκέτο της φυλακής μας. Για να είμαστε πραγματικά ελεύθεροι, πρέπει να έχουμε άμεση επιρροή στις διαδικασίες που παράγουν τις επιθυμίες μας. Απελευθέρωση δεν σημαίνει απλά να ικανοποιήσουμε τις επιθυμίες που έχουμε σήμερα αλλά να επεκτείνουμε την αίσθηση αυτού που είναι εφικτό, έτσι ώστε οι επιθυμίες μας να μπορούν να μεταβληθούν μαζί με τις πραγματικότητες που μας οδηγούν να τις δημιουργήσουμε. Αυτό σημαίνει πως οι επιθυμίες έχουν την δύναμη να μας απομακρύνουν από την απόλαυση που κερδίζουμε όταν καταπιέζουμε, κυριαρχούμε και κατέχουμε τους άλλους, με σκοπό να αναζητήσουμε την απόλαυση που μας απελευθερώνει από τους μηχανισμούς της υποταγής και της ανταγωνιστικότητας.

Εάν κατάφερες ποτέ να υπερνικήσεις κάποια μορφή εθισμού, τότε σίγουρα έχεις μια πρώτη γεύση του τί σημαίνει να μεταμορφώνεις τις επιθυμίες σου.

Ξεκίνα με ΕΞΕΓΕΡΣΗ

Η ηγεσία είναι μια κοινωνική διαταραχή, μια μορφή αταξίας, σύμφωνα με την οποία η πλειοψηφία μιας ομάδας είναι ανίκανη να πάρει πρωτοβουλίες, να σκεφτεί κριτικά ή να πάρει αποφάσεις σχετικά με ζητήματα που την αφορούν. Από την στιγμή που αντιλαμβανόμαστε την ενεργητική επίδραση ως μια ειδική ατομική ιδιότητα που χαρακτηρίζει συγκεκριμένα άτομα και όχι σαν μια σχέση ανάμεσα στους ανθρώπους, τότε θα είμαστε για πάντα εξαρτημένοι από τους ηγέτες μας- για την ακρίβεια θα είμαστε για πάντα στο έλεος τους. Ακόμα και οι πραγματικά υποδειγματικοί ηγέτες είναι το ίδιο καταστροφικοί με τους διεφθαρμένους μιας και όλες οι αξιέπαινες ποιότητες τους δεν κάνουν τίποτα άλλο παρά να επιβάλλουν μια ανώτερη κοινωνική θέση, να επιτείνουν το διαχωρισμό τους από τους υπόλοιπους ανθρώπους αλλά και να νομιμοποιούν στις συνειδήσεις του κόσμου την ίδια την λειτουργία της ηγεσίας.

Όταν η αστυνομία εμφανίζεται σε μια διαδήλωση, το πρώτο πράγμα που ρωτά είναι «Ποιος είναι ο υπεύθυνος;»- όχι επειδή η ηγεσία είναι απαραίτητο συστατικό μιας συλλογικής δράσης αλλά επειδή αποτελεί το πιο ευάλωτο σημείο της. Οι ισπανοί κονκισταδόρες κατακτητές έκαναν ακριβώς την ίδια ερώτηση όταν έφτασαν στην Αμερική. Όπου, σε αυτή την ερώτηση, υπήρχε μια συγκεκριμένη απάντηση, αυτή τους έσωσε από αιώνες προβλημάτων μιας και είχε καθυποτάξει ήδη τους πληθυσμούς για χάρη των μελλοντικών κατακτητών τους. Σε κάθε περίπτωση που υπάρχει ένας ηγέτης αυτός μπορεί να αναλάβει νέα καθήκοντα, να αντικατασταθεί ή να παρθεί ως όμηρος. Ανάλογα με το χαρακτήρα του ηγέτη, αυτός μπορεί να είναι, στην καλύτερη μια Αχιλλεύς πτέρνα, στην χειρότερη αυτός είναι που αναπαράγει τα συμφέροντα των εξουσιαστών και την εξουσιαστική δομή ανάμεσα σε αυτούς που την αντιμάχονται. Θα ήταν πολύ καλύτερα εάν η καθεμιά και ο καθένας μας είχαμε την δικιά μας «ημερήσια διάταξη» και την έντονη αίσθηση όλων όσων μπορούμε να καταφέρουμε με την πρωτοβουλία μας και τις προσπάθειες μας.

Το πρόβλημα είναι ΟΙ ΗΓΕΤΕΣ

Οι φανατικοί και οι μισαλλόδοξοι, αρχετυπικά κατηγορούν μια συγκεκριμένη ομάδα για κάθε συστημικό πρόβλημα – φταίνει οι Εβραίοι για την κερδοσκοπία του καπιταλισμού, οι μετανάστες για την οικονομική ύφεση- με τον ίδιο τρόπο που οι άνθρωποι συνήθως κατηγορούν συγκεκριμένους πολιτικούς για την διαφθορά της πολιτικής. Όμως το πρόβλημα είναι στην πραγματικότητα το ίδιο το σύστημα. Δεν έχει σημασία ποιος κρατάει τα ηνία, το σύστημα θα συνεχίσει να παράγει τις ίδιες μεγάλες ανισότητες, όλες αυτές τις άπειρες μικρές και μεγάλες ταπεινώσεις και τις καταστροφές ατόμων και ολόκληρων κοινωνικών ομάδων. Το θέμα δεν είναι ότι το σύστημα έχει κάποιο πρόβλημα που μπορεί να διορθωθεί, το πρόβλημα βασικά είναι πως το σύστημα συνεχίζει να δουλεύει ακατάπαυστα με την πλήρη τελειότητα της λειτουργίας μιας μηχανής.

Για αυτό τον λόγο, οι εχθροί μας δεν είναι ανθρώπινα όντα αλλά οι συγκεκριμένοι θεσμοί και οι κοινωνικές συνήθειες που μας αποξενώνουν από τους συνανθρώπους μας και από τους ίδιους μας τους εαυτούς. Υπάρχουν περισσότερες συγκρούσεις μέσα μας παρά ανάμεσα μας. Τα ίδια ελαττώματα που χαρακτηρίζουν τον πολιτισμό μας, διαπερνούν και τις φιλίες και τις καρδιές μας.

Αυτή δεν είναι μια μάχη ανάμεσα σε ανθρώπους αλλά ανάμεσα σε διαφορετικούς τρόπους ανθρώπινης συσχέτισης, μια μάχη ανάμεσα σε διαφορετικούς τρόπους ζωής. Όταν αρνούμαστε τους ρόλους μας στα πλαίσια της κυρίαρχης τάξης πραγμάτων αναδεικνύουμε αυτά τα ελαττώματα και καλούμε τους υπόλοιπους να πάρουν θέση σε σχέση με αυτά.

Το καλύτερο που έχουμε να κάνουμε είναι να απαλλαγούμε για πάντα από την κυριαρχία - όχι να προσπαθούμε μια ζωή να διαχειριστούμε με «δίκαιο» τρόπο τις άπειρες καταστροφικές λεπτομέρειες που προκύπτουν, όχι να αλλάζουμε συνεχώς θέσεις και ποσοστά ανάμεσα σε πόσους επιβάλλονται και πόσους υποφέρουν κάθε φορά. Να σταματήσουμε να ισχυροποιούμε το σύστημα ελπίζοντας σε μεταρρυθμίσεις του. Το ζήτημα των διαδηλώσεων δεν είναι να ζητήσουμε ποιο δίκαιους και καταξιωμένους κυβερνήτες, πιο αποδεκτούς νόμους και κανόνες αλλά να δηλώσουμε ότι μπορούμε και θέλουμε να πάρουμε την ζωή μας στα χέρια μας, να δράσουμε με τις δικές μας δυνάμεις, να ενθαρρύνουμε και τους υπόλοιπους να κάνουν τα ίδιο και να απο-

τρέψουμε τις αρχές από το να παρέμβουν και να αναμειχτούν. Αυτό δεν είναι ένα ζήτημα πολέμου- μια αβυσσαλέα σύγκρουση ανάμεσα σε στρατιωτικοποιημένους εχθρούς- αλλά μάλλον ζήτημα μαζικής μεταδοτικής ανυπακοής.

Δεν είναι αρκετό όμως απλά να μορφώνουμε ο ένας τον άλλον, να συζητάμε και να περιμένουμε πότε θα αλλάξουν οι καρδιές και τα μυαλά των ανθρώπων γύρω μας. Εάν οι ιδέες δεν εκφραστούν μέσα από την πράξη, εάν δεν έρθουμε αντιμέτωποι με όσους μας επιβάλλουν συμπαιγίες επιλογές και κυριαρχικά συμφέροντα, τότε αυτή η συζήτηση θα μείνει απλά στα πεδία των αφηρημένων φιλοσοφικών ιδεών.

Οι περισσότεροι τείνουν να μένουν σε απόσταση και αδιάφοροι από θεωρητικές συζητήσεις.

Όταν όμως κάτι πραγματικά συμβαίνει, όταν τα διακυβεύματα είναι υψηλά και οι άνθρωποι μπορούν να δουν ευδιάκριτα νοήματα και αντικρουόμενες πλευρές με διαφορές που έχουν σημασία, τότε επιλέγουν να πάρουν θέση.

Δεν χρειαζόμαστε ομοφωνία, ούτε μια πλήρη κατανόηση ολόκληρου του κόσμου, ούτε ένα οδικό χάρτη για συγκεκριμένους προορισμούς. Το μόνο που χρειαζόμαστε είναι το θάρρος να ανοιχτούμε προς ένα καινούργιο μονοπάτι.

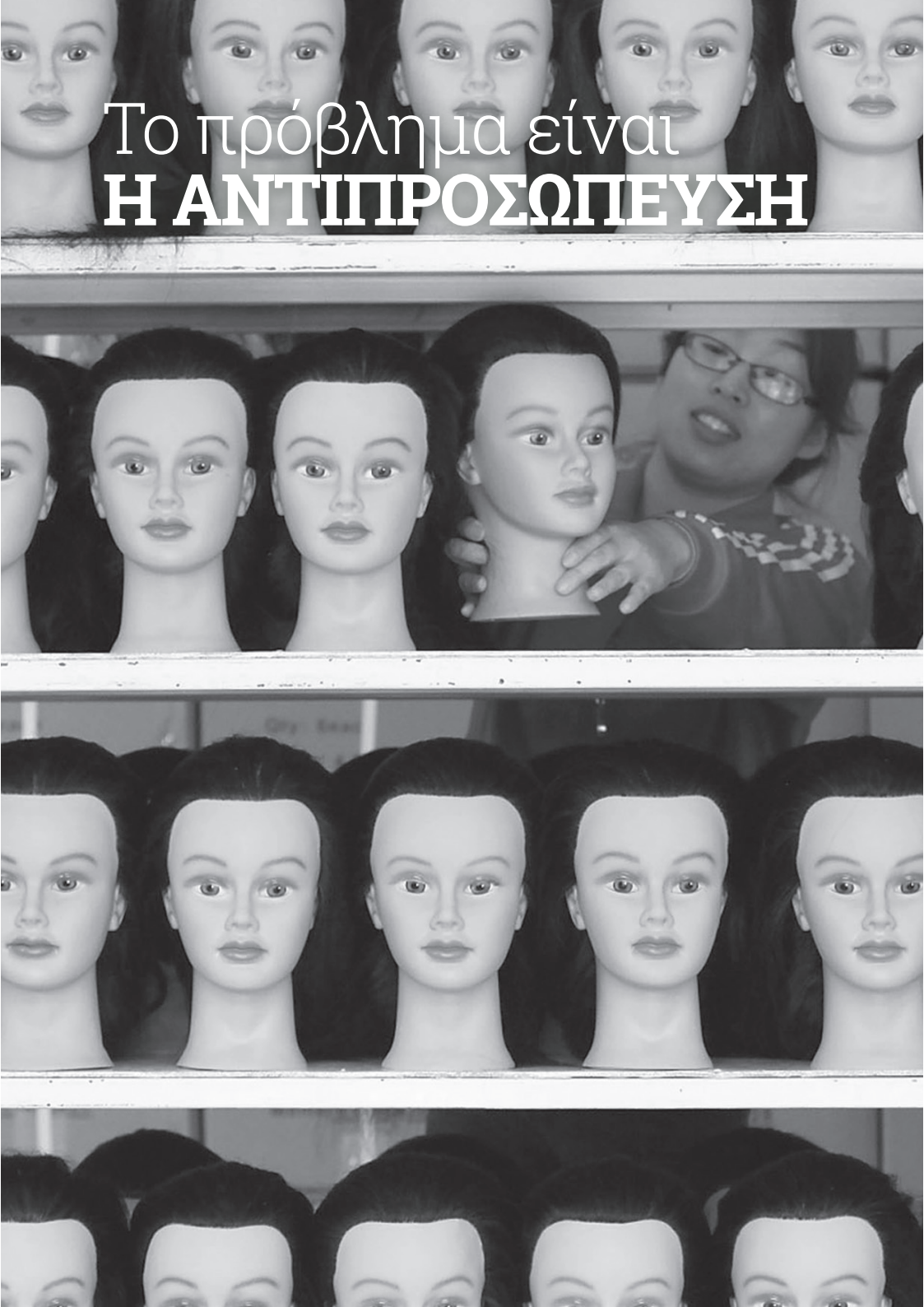
Μπορείς να έχεις εξουσία μόνο εξασκώντας την, μπορείς να μάθεις ποια είναι τα συμφέροντα σου μόνο δρώντας σύμφωνα με αυτά. Εάν κάθε προσπάθεια σου να αποκτήσεις επίδραση σε αυτό τον κόσμο πρέπει να διοχετεύεται στην επιλογή διαμεσολαβητών και εκπροσώπων ή να ερμηνεύεται από πρωτόκολλα θεσπίσεων, τότε όλοι μας καταλήγουμε σε μια συνθήκη όπου αποξενωνόμαστε εντελώς ο ένας από τον άλλον, από τις ίδιες μας τις ενδεχόμενες πιθανότητες αλλά και τις δυνάμεις που έχουμε για να τις πραγματώσουμε.

Κάθε πλευρά της ενεργητικής και επιδραστικής μας συμμετοχής που εγκαταλείπουμε στα χέρια κάποιων άλλων επιστρέφει εναντίων μας αποξενωμένη και εχθρική. Οι πολιτικοί που διαρκώς μας απογοητεύουν απλά μας δείχνουν πόση εξουσία εγκαταλείψαμε στα χέρια τους όταν τους επιτρέψαμε να ελέγχουν τις ζωές μας. Η βία και η αυθαιρεσία της αστυνομίας δεν είναι τίποτα άλλο παρά το σκοτεινό επακόλουθο της απόλυτης αδιαφορίας μας στο να αναλάβουμε προσωπικά και συλλογικά ευθύνη για το τι συμβαίνει στις ίδιες τις γειτονίες μας.

Στην ψηφιακή εποχή, όπου το κάθε άτομο πρέπει συνεχώς να υπηρετεί σαν γραμματέας την διαχείριση της δημόσιας εικόνας του, η ίδια μας η υπόληψη έχει γίνει κάτι τόσο εξωτερικό και επιφανειακό που μοιάζει σαν να θρέφουμε βρικόλακες με το ίδιο μας το αίμα. Εάν δεν ήμασταν τόσο αποξενωμένοι ο ένας από τον άλλον, παλεύοντας μεταξύ μας για το ποιος θα πουλήσει καλύτερα το εαυτό του σε όλες αυτές τις διάσπαρτες επαγγελματικές και κοινωνικές αγορές δεν θα αφιερώναμε όλο αυτό τον χρόνο για να χτίζουμε αυτά τα προφίλ, να βελτιώνουμε αυτές τις περσόνες, να πληρώνουμε χρυσά κλουβιά φτιαγμένα από τις δικές μας εικόνες για να κλείσουμε τους εαυτούς μας μέσα.

Δεν υπάρχουν αντιπρόσωποι, ούτε εκπρόσωποι, ούτε αφηρημένες ιδέες που να μπορούν να πάρουν την θέση μας. Είμαστε αναντικατάστατοι. Αντικαθιστώντας τα ανθρώπινα όντα με δημογραφικές μελέτες και την άμεση βιωματική εμπειρία με ψηφιακά δεδομένα μένουμε τυφλοί μπροστά σε όλα αυτά που είναι σημαντικά και πολύτιμα σε αυτόν τον κόσμο. Χρειαζόμαστε αδιαμεσολάβητη παρουσία, άμεση επαφή του ενός προς τον άλλον, άμεσο έλεγχο στα ζητήματα που αφορούν την ζωή μας- συνθήκες δηλαδή, που κανένα είδος αντιπροσώπευσης δεν πρόκειται ποτέ να μας προσφέρει.

Το πρόβλημα είναι
Η ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΣΗ

Το πρόβλημα είναι Ο ΕΛΕΓΧΟΣ

Εάν ένας εχθρικός στρατός εισέβαλε σε αυτό τον τόπο, έκοβε τα δέντρα, δηλητηρίαζε τα ποτάμια και υποχρέωνε τα παιδιά μας να μεγαλώνουν δίνοντας όρκους υποταγής σε αυτόν, ποιος δεν θα έπαιρνε τα όπλα ενάντια σε έναν τέτοιο εχθρό; Όταν όμως η τοπική κυβέρνηση παίρνει τις ίδιες ακριβώς αποφάσεις, οι πατριώτες είναι πάντα πρόθυμοι να προσφέρουν τα παιδιά τους, την υπακοή τους και να στηρίξουν με τα χρήματα τους αυτές τις καταστρεπτικές αποφάσεις πληρώνοντας φόρους.

Τα σύνορα δεν μας προστατεύουν αλλά μας διαχωρίζουν, μας διαιρούν, δημιουργώντας άχρηστες διαμάχες με όσους μένουν έξω από τα όρια τους, ενώ την ίδια στιγμή, αποκρύπτουν από εμάς τις πραγματικές διαφορές που έχουμε με πολλούς από όσους περικλείονται μέσα σε αυτά. Ακόμα και η πιο δημοκρατική κυβέρνηση θεμελιώθηκε πάνω σε αυτή την διάκριση, ανάμεσα στους συμμετόχους και τους αποκλεισμένους, τους νομιμοποιημένους και τους λαθραίους.

Στην αρχαία Αθήνα, το διάσημο λίκνο της δημοκρατίας, μόνο ένα μέρος των ανθρώπων είχαν δικαίωμα συμμετοχής στις πολιτικές διαδικασίες. Οι ιδρυτές-πατέρες της δημοκρατίας είχαν σκλάβους στην κατοχή τους. Η υπηκοότητα ακόμα και σήμερα επιβάλλει ένα όριο ανάμεσα στους νόμιμα ενταγμένους και τους αποκλεισμένους, μέσα στις Η.Π.Α. και την Ευρωπαϊκή Ένωση, στερώντας από εκατομμύρια κατοίκους χωρίς άδεια παραμονής κάθε είδους ατομικές ελευθερίες επιλογών και επιβάλλοντας διαρκείς ελέγχους επάνω στις ζωές τους.

Το ιδανικό των αυτοαποκαλούμενων «φιλελεύθερων» είναι να επεκτείνουν τις γραμμές των συνόρων τόσο πολύ που αυτές να μπορούν να περικλύσουν τελικά όλο τον κόσμο σε ένα απέραντο δημοκρατικό σχέδιο. Όμως η ανισότητα περιλαμβάνεται στον ίδιο τον γενεσιουργό κώδικα ενός τέτοιου κατασκευάσματος.

Σε κάθε επίπεδο αυτής της κοινωνίας χιλιάδες ορατά και αόρατα σύνορα μας διαχωρίζουν σε ισχυρούς και ανίσχυρους, εξουσιαστές και εξουσιαζόμενους, υπεύθυνους και ανεύθυνους, αυθεντίες και αποβλακωμένους. Σημεία ελέγχου, ιδιωτικές και κρατικές υπηρεσίες ασφαλείας, κωδικοί πρόσβασης, τιμοκατάλογοι και κοστολογήσεις μας καθορίζουν και μας διαιρούν.

Χρειαζόμαστε τρόπους για να ανήκουμε κάπου, οι οποίοι δεν θα απαιτούν τον αποκλεισμό κάποιων άλλων για να σχηματιστούν και να διατηρήσουν την δομή τους. Τρόποι που δεν θα συγκεντρώνουν εξουσία στα χέρια μιας μειοψηφούσας αριστοκρατίας, που δεν θα παράγουν διαχωρισμένες ομάδες νόμιμων και λαθραίων, ενταγμένων και αποκλεισμένων, που δεν θα φυλακίζουν την ανθρώπινη συμπόνια σε περιφραγμένες κοινότητες.

Το πρόβλημα είναι ΤΑ ΣΥΝΟΡΑ

Ποιες είναι οι ενδείξεις πως είσαι σε μια σχέση με κάποιον που σε κακοποιεί; Αυτός που σε κακοποιεί θα προσπαθήσει να ελέγξει την συμπεριφορά σου ή να δυναστεύσει τις σκέψεις σου, να μπλοκάρει ή να ρυθμίσει την πρόσβαση σου στους πόρους διαβίωσης, θα χρησιμοποιήσει απειλές και βία εναντίον σου ή θα σε κρατά σε ένα σημείο επιβεβλημένης δέσμευσης και εξάρτησης υπό συνθήκες διαρκούς παρακολούθησης. Όλα αυτά περιγράφουν τέλεια την συμπεριφορά κάποιου ατόμου που κακοποιεί συστηματικά κάποιο άλλο άτομο, αλλά ταιριάζουν απόλυτα σαν περιγραφές και για την κυβέρνηση, την αστυνομία, την εφορία, τις τράπεζες και κάθε άλλο θεσμό που κυβερνά αυτή την κοινωνία. Πρακτικά όλοι αυτοί οι θεσμοί βασίζονται στην ιδέα πως ο άνθρωπος έχει την ανάγκη να αστυνομευθεί, να τον διαχειριστούν, να τον διευθύνουν.

Όσο μεγαλύτερες είναι οι ανισότητες και οι ανισορροπίες που μας εμβάλλονται, τόσο μεγαλύτερος είναι και ο έλεγχος που απαιτείται για να διατηρηθούν. Στην μια πλευρά του συνεχούς της εξουσίας, ο έλεγχος εξασκείται σε ατομικό επίπεδο με απόλυτη βαναυσότητα: σφαίρες και δακρυγόνα, τμήματα ειδικά εκπαιδευμένων και εξοπλισμένων στρατιωτών και αστυνομικών (ΜΑΤ, ΔΙΑΣ, ΔΕΛΤΑ κ.α.), εισαγγελικές παρεμβάσεις, κελιά απομόνωσης, φυλετικές διακρίσεις κ.λ.π., κ.λ.π., κ.λ.π.

Από την άλλη πλευρά, ο έλεγχος είναι πανταχού παρών και αόρατος, σύμφυτος με κάθε κοινωνική δομή:

Ισολογισμοί, προϋπολογισμοί και εξισώσεις που καθορίζουν χρηματικές συναλλαγές, πιστώσεις, δάνεια, τόκοι και επιτόκια, μισθοί, συντάξεις και ασφάλιστρα, στατιστικές έρευνες και πολεοδομικοί σχεδιασμοί, η αρχιτεκτονική των ιστοσελίδων γνωριμιών και οι παρακολουθήσεις από τις πλατφόρμες των social media.

Η NSA (Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών) παρακολουθεί και καταγράφει όλες τις online κινήσεις μας, δεν έχει όμως την δύναμη ελέγχου που έχουν στην πραγματικότητα μας οι αλγόριθμοι που καθορίζουν τί εμφανίζεται μπροστά μας όταν αναζητούμε κάτι στο google ή όταν κάνουμε log in στην σελίδα του facebook.

Όταν οι άπειρες πιθανότητες της ζωής θα υποβαθμιστούν σε μια κωδικοποιημένη αλληλουχία από μονάδες και μηδενικά, τότε δεν θα υπάρχει πλέον και καμία διένεξη ανάμεσα στο σύστημα που κατοικούμε και την ζωή που ονειρευόμαστε. Και δυστυχώς αυτό θα συμβαίνει, όχι επειδή επιτύχαμε την απόλυτη ελευθερία, αλλά επειδή τελειοποιήσαμε το αντίθετο της. Ελευθερία δεν σημαίνει να επιλέγεις ανάμεσα σε ήδη καθορισμένες απαντήσεις αλλά να μπορείς να καθορίσεις εσύ τις ερωτήσεις.

Το πρόβλημα είναι Η ΙΕΡΑΡΧΙΑ

Υπάρχουν διάφοροι μηχανισμοί για να επιβάλλεται η ανισότητα. Ορισμένοι από αυτούς βασίζονται σε κάποιο κεντρικό σύστημα διαχείρισης, όπως είναι για παράδειγμα, το δικαστικό σύστημα. Κάποιοι μπορούν να λειτουργούν με πιο ανεπίσημους τρόπους, όπως είναι, για παράδειγμα, οι μηχανισμοί που αναπαράγουν «τα δικά μας παιδιά» στις θέσεις εξουσίας, τους ακίνδυνους απολιτίκ καλλιτέχνες στην δημοσιότητα, τους φυλετικούς διαχωρισμούς στην εργασία, τους «αποδεκτούς» τρόπους συμπεριφοράς του σωστού «άντρα» και της σωστής «γυναίκας».

Κάποιοι από αυτούς τους μηχανισμούς έχουν πραγματικά απαξιωθεί. Πολλοί λίγοι πια πιστεύουν στην θεϊκή φύση του βασιλιά, παρότι για πολλούς αιώνες οποιαδήποτε άλλη θεμελιώδη βάση για την ύπαρξη της κοινωνίας ήταν πραγματικά αδιανόητη. Άλλοι μηχανισμοί είναι τόσο βαθιά ριζωμένοι που δεν μπορούμε να φανταστούμε καν την ζωή μας χωρίς αυτούς.

Ποιος θα μπορούσε να μας δώσει μια εικόνα της ζωής χωρίς τίτλους ιδιοκτησίας; Και όμως, όλα αυτά είναι απλά κοινωνικές συμβάσεις όμως, αφού τις πιστεύουμε, γίνονται πραγματικές, δεν είναι όμως κατά ανάγκη απαραίτητες ή ωφέλιμες δεν είναι όλα αυτά που ζούμε μοιραία και αναπόφευκτα. Οι ύπαρξη γαιοκτημόνων και κατόχων κάθε είδους τίτλων ιδιοκτησίας δεν είναι σε τίποτα πιο «φυσική», «αναγκαία» ή «ωφέλιμη» από την ύπαρξη Αυτοκρατορών.

Όλοι αυτοί οι μηχανισμοί αναπτύχθηκαν μαζί και στηρίζουν ο ένας τον άλλον. Η ιστορία του ρατσισμού για παράδειγμα είναι αδιαχώριστη από την ιστορία του καπιταλισμού, καμιά από τις δύο αυτές ιστορίες δεν μπορεί να κατανοηθεί ξέχωρα από την ανάπτυξη της αποικιοκρατίας, του δουλοκτητικού συστήματος ή την φυλετική οργάνωση της εργασίας που ακόμα καθορίζει τον τρόπο οργάνωσης των φυλακών και των παραγκουπόλεων αυτού του κόσμου.

Με τον ίδιο τρόπο, χωρίς τις δομές του κράτους και τις άλλες ιεραρχίες της κοινωνίας μας, ο ατομικός φανατισμός και η μισαλλοδοξία δεν θα μπορούσαν ποτέ να οργανώσουν συστηματικά την κυριαρχία των λευκών επάνω στους μαύρους ή την γενοκτονία των Ινδιάνων και των Εβραίων, τις μαζικές εκκαθαρίσεις πολιτικών αντιπάλων του Στάλιν, το απαρθχάιντ και τα ρατσιστικά καθεστώτα ή την καταστροφή της Γης από τους σύγχρονους καπιταλιστές.

Το ότι ένας μαύρος πρόεδρος στην Αμερική, μπορεί να προεδρεύει όλων αυτών των μηχανισμών, είναι κάτι που τους ενδυναμώνει περαιτέρω, είναι η εξαίρεση που επιβεβαιώνει τον κανόνα.

Για να το θέσουμε και με έναν άλλο τρόπο: όσο ακόμα θα υπάρχει αστυνομία ποιους νομίζεις θα παρενοχλεί και θα βασανίζει; Όσο θα υπάρχουν φυλακές ποιους νομίζεις θα τις γεμίζουν; Όσο ακόμα θα υπάρχει φτώχεια, ποιους νομίζεις ότι θα είναι οι φτωχοί; Είναι εντελώς αφελές να νομίζουμε πως μπορούμε να πετύχουμε κοινωνική ισότητα σε μια κοινωνία που βασίζεται στην ιεραρχία. Μπορείς να ανακατέψεις όσο θες την τράπουλα, αυτή όμως θα παραμένει πάντα η ίδια.